УДК 336.26

https://doi.org/10.52058/2786-5274-2026-2(54)-3793-3804

Тимошенко Андрій Олександрович доктор економічних наук, проректор з фінансово-економічних питань Європейського університету, Європейський університет, м. Київ, https://orcid.org/0009-0009-8950-8241

ІНСТИТУЦІЙНО-ІЄРАРХІЧНА МОДЕЛЬ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ В УМОВАХ ТРАНСФОРМАЦІЇ СТРАТЕГІЧНОГО УПРАВЛІННЯ

Анотація. У статті здійснено теоретичне узагальнення підходів до формування системи економічної безпеки як цілісної багаторівневої структури в умовах трансформації стратегічного управління. Обґрунтовано, що забезпечення стратегічного цілепокладання та трансформація концептуальних положень у практичні механізми реагування потребують розгляду економічної безпеки крізь призму інституційно-ієрархічної моделі, яка відображає взаємозв'язок між різними рівнями управління та регулювання. Запропонований підхід дозволяє простежити логіку переходу від стратегічних цілей економічної безпеки до конкретних управлінських і організаційно-економічних рішень. Інституційно-ієрархічна модель забезпечує структуроване бачення ролі суб'єктів економічної безпеки та меж їх відповідальності на різних рівнях управління. Це створює передумови для підвищення узгодженості безпекових рішень і результативності функціонування системи економічної безпеки в умовах тривалої нестабільності.

Розкрито зміст інституційно-ієрархічної моделі економічної безпеки, що включає фундаментальний, теоретико-методологічний, стратегічний, тактичний та оперативний рівні.

Показано роль доктринальних положень у формуванні базових принципів і ціннісних орієнтирів системи економічної безпеки, а також значення концептуальних і стратегічних документів у забезпеченні узгодженості цілей, ресурсів і механізмів реалізації безпекових рішень. Наголошено, що стратегічний рівень забезпечує довгострокову орієнтацію економічної безпеки, тоді як тактичний і оперативний рівні спрямовані на реалізацію конкретних управлінських дій та інструментів реагування.

Обґрунтовано доцільність виокремлення в межах системи економічної безпеки управлінської підсистеми та підсистеми забезпечення, що дозволяє забезпечити узгодженість процесів планування, координації та контролю з практичними заходами захисту економічних інтересів. Підкреслено, що ефективність функціонування системи економічної безпеки визначається взаємопов'язаністю її рівнів, адаптивністю до змін зовнішнього й внутрішнього середовища та здатністю інтегрувати організаційні, фінансові та інституційні механізми реагування в умовах воєнного стану та післявоєнних трансформацій.

Ключові слова: економічна безпека, стратегічне управління, система економічної безпеки, багаторівнева структура, стратегічне цілепокладання.

Tymoshenko Andriy doctor of economic sciences, vice-rector for financial and economic issues European University**,,** European University, Kyiv, https://orcid. org/0009-0009-8950-8241

INSTITUTIONAL-HIERARCHICAL MODEL OF ECONOMIC SECURITY IN THE CONTEXT OF STRATEGIC MANAGEMENT TRANSFORMATION

Abstract. The article provides a theoretical generalization of approaches to the formation of an economic security system as an integrated multilevel structure in the context of strategic management transformation. It is substantiated that ensuring strategic goal-setting and transforming conceptual provisions into practical response mechanisms requires considering economic security through the prism of an institutional-hierarchical model that reflects the interconnection between different levels of governance and regulation. The proposed approach allows tracing the logic of the transition from strategic economic security goals to specific managerial and organizational-economic decisions. The institutional-hierarchical model provides a structured vision of the role of economic security actors and the limits of their responsibility at different levels of management. This creates the conditions for improving the consistency of security decisions and the effectiveness of the economic security system in conditions of prolonged instability.

The content of the institutional-hierarchical model of economic security, which includes fundamental, theoretical-methodological, strategic, tactical, and operational levels, is revealed. The role of doctrinal provisions in shaping the basic principles and value orientations of the economic security system is demonstrated, as well as the importance of conceptual and strategic documents in ensuring the consistency of goals, resources, and mechanisms for implementing security decisions. It is emphasized that the strategic level provides a long-term orientation for economic security, while the tactical and operational levels are aimed at implementing specific management actions and response tools.

The feasibility of identifying a management subsystem and a support subsystem within the economic security system has been substantiated, which allows for the alignment of planning, coordination, and control processes with practical measures to protect economic interests. It is emphasized that the effectiveness of the economic security system is determined by the interconnection of its levels, adaptability to changes in the external and internal environment, and the ability to integrate organizational, financial, and institutional response mechanisms in conditions of martial law and post-war transformations.

Keywords: economic security, strategic management, economic security system, multilevel structure, strategic goal-setting.

Постановка проблеми. Зростання уваги до проблематики економічної безпеки на національному та інституційному рівнях упродовж останніх років зумовлене загостренням глобальних викликів економічного розвитку та його нерівномірністю в умовах цифрової трансформації. Для України ці процеси реалізуються в умовах повномасштабної збройної агресії, що супроводжується глибокими структурними зрушеннями в економіці, суттєвими втратами виробничого та інфраструктурного потенціалу, посиленням фіскальних і фінансових дисбалансів та зростанням інституційних ризиків. У таких умовах економічна безпека набуває визначального значення як системоутворюючий елемент збереження економічної стійкості держави та підтримання соціально-економічної стабільності.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Осмислення економічної безпеки в умовах трансформації стратегічного управління, зумовлює розгляд цієї категорії як системного явища, що інтегрує фінансові, інституційні, соціально-економічні та цифрові аспекти функціонування національної економіки в умовах невизначеності. Так, у працях Ю. Гудзя, А. Шостаковської, Ю. Майстренка та А. Козинця [1] акцентується роль фінансових інструментів у забезпеченні економіко-екологічної безпеки підприємств, обґрунтовується необхідність інтеграції безпекових критеріїв у систему стратегічного управління сталим розвитком. П. Пузирьова [2] розкриває механізм забезпечення економічної безпеки фінансової системи держави в умовах цифрової економіки та глобалізаційних змін, підкреслюючи значення інституційної узгодженості та адаптації регуляторних інструментів до нових технологічних викликів. У дослідженнях Н. Прокопенка та ін. [3; 7] економічна безпека аналізується крізь призму фіскальної політики як інструменту впливу на соціально-економічний розвиток і стійкість держави, що особливо актуалізується в умовах структурних дисбалансів і кризових шоків. Н. Бобро та ін. [4; 6] зосереджують увагу на впливі цифрової трансформації та цифрової інтеграції на підвищення ефективності економічних і управлінських процесів, розглядаючи цифрові технології як чинник посилення стійкості економічних систем і оптимізації ресурсного забезпечення. Ю. Тимошенко [5; 10] досліджує роль цифрових фінансових технологій і економічної стійкості держави в умовах кризових викликів, наголошуючи на необхідності поєднання інституційних, фінансових і стратегічних підходів до забезпечення економічної безпеки.

Водночас О. Гук, Л. Федевич, М. Ливдар, Л. Бушовська та А. Близнюк [9] аналізують ефективність державної політики розвитку малого й середнього бізнесу у фінансовому вимірі, підкреслюючи її значення для формування стійкого економічного середовища.

Проте, попри наявність значного наукового доробку, у вітчизняних дослідженнях зберігається потреба в подальшій систематизації підходів до формування цілісної інституційно-ієрархічної моделі економічної безпеки, яка б забезпечувала узгодженість доктринальних, концептуальних, стратегічних і

оперативних рівнів управління в умовах трансформації стратегічного управління та воєнних викликів.

Мета статті полягає в теоретичному обґрунтуванні та концептуалізації інституційно-ієрархічної моделі економічної безпеки в умовах трансформації стратегічного управління, а також у визначенні логіки взаємозв'язку між доктринальними, концептуально-методологічними, стратегічними, тактичними й оперативними рівнями з метою підвищення економічної стійкості та адаптивності національної економіки в умовах воєнних і післявоєнних викликів.

Виклад основного матеріалу. Забезпечення стратегічного цілепокладання в умовах мінливого зовнішнього та внутрішнього середовища об'єкта захисту, а також трансформація концептуальних положень у практичні механізми реагування, зумовлюють необхідність розгляду системи економічної безпеки як цілісної багатокомпонентної структури. Її функціонування передбачає поєднання стратегічних орієнтирів розвитку з інструментами управління ризиками та загрозами, що актуалізуються в процесі структурних зрушень і цифрової трансформації економіки.

У структурному вимірі система економічної безпеки включає концептуально-стратегічний компонент, який визначає базові принципи, цілі, напрями, способи та засоби діяльності із забезпечення економічної безпеки на відповідному рівні. Даний компонент формує методологічну основу безпекового управління, забезпечує інтеграцію завдань економічної безпеки в загальну стратегію розвитку та встановлює параметри допустимого ризику з урахуванням довгострокових соціально-економічних пріоритетів і ресурсних обмежень [3, с. 31]. У свою чергу організаційно-економічний компонент забезпечує перенесення стратегічних орієнтирів у практичну площину управлінських рішень. Його зміст охоплює процеси залучення, розподілу та використання матеріальних, фінансових, кадрових та інформаційних ресурсів, формування відповідної інституційної та технологічної інфраструктури, а також розроблення механізмів і процедур реалізації захисних заходів. В умовах цифровізації даний компонент набуває додаткової складності, оскільки потребує адаптації організаційних структур, управлінських процесів і фінансових інструментів до нових технологічних ризиків та вимог економічної стійкості [1; 6].

З огляду на багаторівневий характер економічної безпеки та різноманіття суб'єктів її забезпечення, доцільним є структурне представлення системи економічної безпеки в інституційно-ієрархічній моделі, що відображає взаємозв'язки між макро-, мезо- та мікрорівнями регулювання й управління (рис. 1).

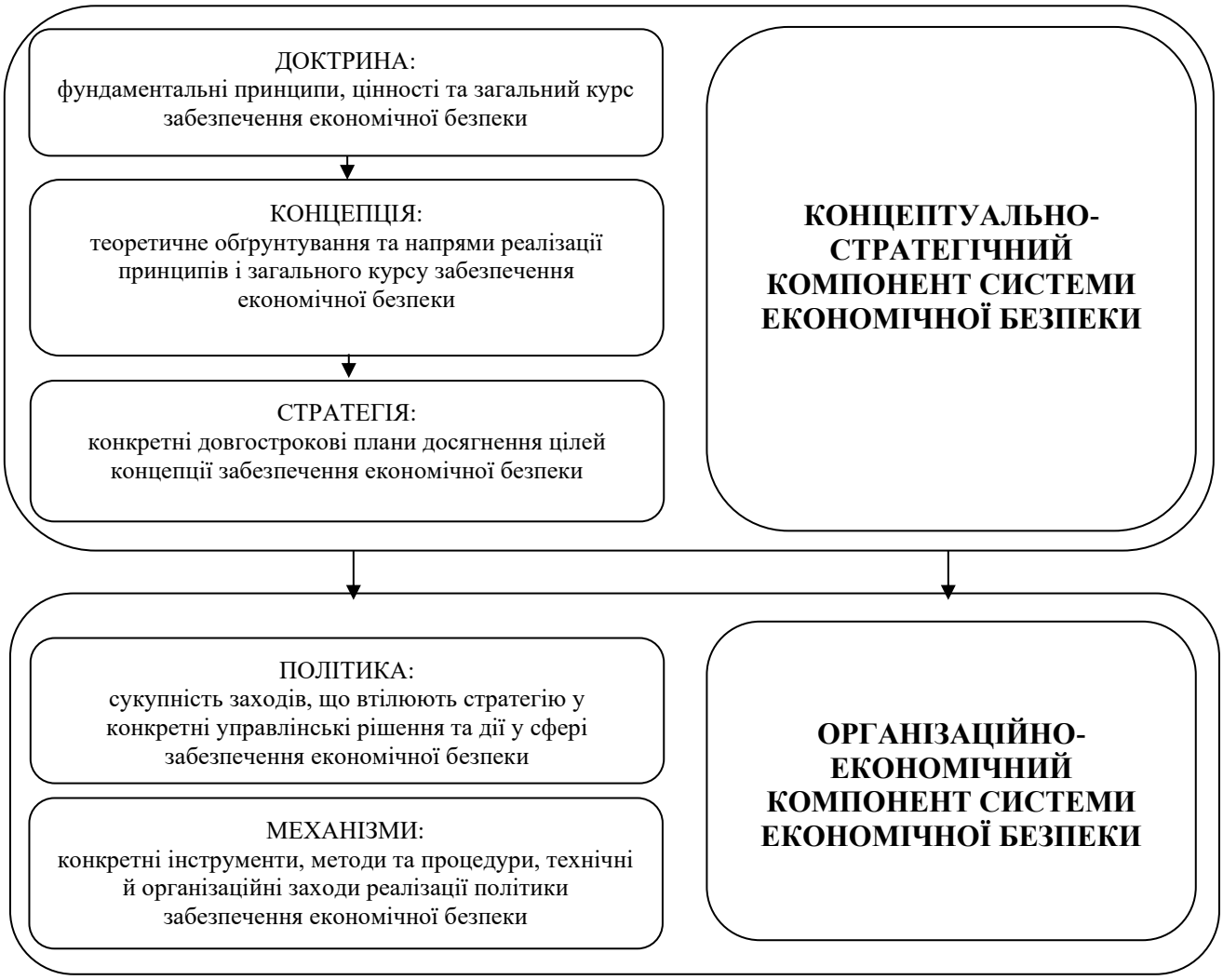

Рис. 1. Інституційно-ієрархічна модель економічної безпеки

Перший рівень – фундаментальний – є базовим і найбільш узагальненим, оскільки саме на ньому формуються основні принципи, цінності та ідеологічні засади, на яких вибудовується вся система економічної безпеки. Цей рівень закріплюється у доктрині, змістом якої є система базових поглядів, принципів і положень у відповідній сфері суспільного розвитку.

Доктрина виступає основоположним документом, що визначає провідні принципи, цілі та підходи до забезпечення економічної безпеки, формуючи ідеологічну й концептуальну основу для подальших управлінських і регуляторних дій. Джерелом доктринальної ідеології та ціннісних орієнтирів, орієнтованих на довгострокову перспективу, як правило, є національні інтереси та стратегічні пріоритети держави, зафіксовані в актах стратегічного планування [11].

У вітчизняній практиці доктринальний підхід чітко простежується у сфері безпеки та оборони. Так, Воєнна доктрина України (яка наразі втратила чинність), визначає фундаментальні принципи та цілі забезпечення національної

оборони, окреслюючи пріоритети державної політики у сфері захисту суверенітету та територіальної цілісності. Аналогічну роль у безпековому вимірі виконує Доктрина інформаційної безпеки України, яка формує систему базових поглядів щодо захисту національного інформаційного простору, визначає ключові загрози та напрями державної політики у відповідній сфері [12].

У контексті економічної безпеки доктринальний рівень охоплює такі системоутворюючі елементи, як економічний суверенітет, стійкість і збалансованість економічних систем, здатність до адаптації в умовах глобальних трансформацій, а також захищеність критично важливих фінансово-економічних інститутів. Водночас в Україні на сьогодні відсутня чинна Доктрина економічної безпеки як окремий нормативно закріплений документ. Разом з тим розроблено проєкт Доктрини економічної безпеки України, підготовлений за участю експертів Інституту соціально-економічної трансформації, Українського інституту майбутнього, Центру соціально-економічних досліджень CASE Україна за сприяння Фонду підтримки економічної безпеки України [13].

Другий рівень – теоретико-методологічний – пов'язаний із формуванням системного теоретичного обґрунтування та методологічної основи реалізації доктринальних положень у сфері економічної безпеки. На цьому рівні здійснюється концептуалізація цілей, принципів і механізмів забезпечення економічної безпеки шляхом розроблення відповідних концепцій, які уточнюють напрями державної політики та логіку практичних дій, визначених на доктринальному рівні. Концепція економічної безпеки виконує функцію аналітико-методологічного каркаса, що поєднує базові ціннісні орієнтири з інструментальними рішеннями, забезпечуючи перехід від узагальнених принципів до прикладних управлінських механізмів.

В умовах функціонування економічної системи України теоретико-методологічний рівень формується не у вигляді єдиного кодифікованого документа, а через сукупність концептуальних актів стратегічного та програмного характеру, що визначають підходи до забезпечення стійкості національної економіки, фінансової системи та ключових інституцій. До таких документів належать, зокрема, Концепція забезпечення національної системи стійкості, що окреслює методологічні засади реагування на системні ризики та кризові шоки, а також підходи до підвищення адаптивності державних інститутів в умовах високої невизначеності [14]. У межах цієї концепції економічна безпека розглядається як складова національної стійкості, що передбачає інтеграцію фінансово-економічних, інституційних та управлінських інструментів.

Теоретико-методологічний рівень також спирається на науково обґрунтовані підходи до моделювання економічної безпеки, оцінювання її стану та визначення порогових значень ключових індикаторів. Вітчизняні методичні рекомендації щодо розрахунку рівня економічної безпеки України формують базу для аналітичної інтерпретації загроз і ризиків, водночас потребуючи концептуального узгодження з сучасними викликами, пов'язаними з воєнним

станом, відновленням економіки та євроінтеграційними процесами [15]. У цьому контексті концептуальний рівень виконує роль методологічного посередника між доктринальними орієнтирами та стратегічними документами, забезпечуючи цілісність і внутрішню узгодженість системи економічної безпеки держави.

Третій рівень – стратегічний – передбачає розроблення системи цілеспрямованих управлінських рішень і практичних заходів, спрямованих на реалізацію цілей, визначених на теоретико-методологічному рівні. Стратегія як документ окреслює довгострокові цілі забезпечення економічної безпеки, часові горизонти та етапи їх досягнення, визначає пріоритети ресурсного забезпечення, а також враховує потенційні ризики з фіксацією заходів щодо їх запобігання або мінімізації. На відміну від доктрини та концепції, стратегія має прикладний характер і орієнтована на практичну реалізацію завдань економічної безпеки шляхом конкретизації напрямів державної політики, механізмів їх впровадження та відповідальних інституцій. Сучасні підходи до стратегічного планування передбачають адаптивність стратегій, що дозволяє коригувати пріоритети та інструменти управління залежно від змін зовнішнього і внутрішнього середовища, а також динаміки соціально-економічних процесів [9, с.185].

У системі стратегічних документів стратегічний рівень економічної безпеки закріплюється в актах державного стратегічного планування, зокрема в Оновленій Стратегії розвитку фінансового сектору від 11 серпня 2025 р., яка визначає довгострокові орієнтири функціонування фінансової системи та напрями підвищення її стійкості. У межах цього документа стратегічні цілі конкретизуються через такі ключові параметри, як макроекономічна стабільність, фінансова стійкість, темпи економічного відновлення та євроінтеграційних процесів, рівень цифровізації фінансових послуг і зміцнення інституційної спроможності регуляторного середовища [11].

Четвертий рівень – тактичний – реалізує конкретні управлінські дії та рішення, спрямовані на виконання стратегічних завдань у коротко- та середньостроковому горизонті. Йому відповідає політика прикладного типу, орієнтована на досягнення результатів у визначених напрямах економічної безпеки шляхом ухвалення та виконання конкретних рішень; при цьому набір інструментів політики є варіативним і може оперативно коригуватися залежно від кон'юнктурних змін, появи нових загроз або уточнення пріоритетів. У фінансовому секторі тактичний рівень, як правило, матеріалізується через поєднання нормативного регулювання та наглядових практик, запровадження стимулюючих і обмежувальних режимів (для зниження системних ризиків), інструменти підвищення прозорості ринку й захисту прав споживачів фінансових послуг, а також через цифровізацію процесів регулювання, звітності та обміну даними. Узгодженість таких рішень із вищими рівнями забезпечується тим, що модель організації заходів у сфері економічної безпеки розглядається як гнучка конструкція, придатна до коригування відповідно до оновлення безпекового та фінансового регуляторного поля.

П’ятий рівень – оперативний – є найбільш прикладним, оскільки саме на ньому застосовуються конкретні інструменти, методи та процедури реалізації політики. Зазначені елементи поєднуються у механізми, які забезпечують виконання оперативних завдань і безпосереднє впровадження заходів економічної безпеки. Механізми доцільно трактувати як упорядковану сукупність методів, інструментів і процедур, спрямованих на захист об’єкта безпеки від загроз, а також як організаційно-технічні засоби досягнення цілей, визначених на рівні стратегії та політики. Механізм, у цьому розумінні, описує спосіб виконання конкретних дій і включає правові, економічні, адміністративні та інші інструменти впливу.

В економічній науці та практиці управління переважно проєктують організаційно-економічні механізми, у яких організаційна складова формує інституційне середовище (регламенти, процедури, відповідальні структури та розподіл повноважень) [2; 7], а економічна – визначає параметри ресурсного забезпечення й конфігурацію фінансових потоків, необхідних для досягнення заданих результатів [4; 5]. У структурному вимірі механізм може включати законодавчі та нормативні акти, економічні інструменти (податки, субсидії, пільги, гарантії), адміністративні заходи (контроль, нагляд, санкційні режими), а також операційні дії (моніторинг, аудит, перевірки, звітність, реагування).

Конкретним прикладом оперативного механізму у фінансовому секторі України є механізм пруденційного нагляду, який забезпечує зниження системних ризиків і підтримання стійкості банківської системи. Такий механізм охоплює встановлення та контроль дотримання обов’язкових нормативів і вимог до капіталу та ліквідності, регулярне подання регуляторної звітності, дистанційний моніторинг ризик-профілю установ, інспекційні перевірки, проведення оцінювання стійкості (зокрема на основі сценарних підходів), а також застосування заходів впливу у разі виявлення порушень або надмірної концентрації ризиків.

Можна констатувати, що інституційно-ієрархічна модель формує для системи економічної безпеки цілі, принципи та правила функціонування, визначаючи межі повноважень і відповідальності зацікавлених суб’єктів. Водночас для забезпечення ефективної протидії загрозам і викликам у межах системи економічної безпеки доцільно передбачити наявність двох взаємопов’язаних підсистем: підсистеми управління та підсистеми забезпечення.

Так, управління економічною безпекою розглядається як безперервний процес планування, організації, координації та контролю дій, спрямованих на підтримання та підвищення рівня економічної безпеки об’єкта (держави, сектору або підприємства) [8; 10]. Зазначені процеси охоплюють формування організаційних структур, відповідальних за реалізацію безпекових завдань, оцінювання поточного стану та динаміки загроз і викликів, моніторинг виконання поставлених цілей і коригування управлінських рішень. Підсистема управління забезпечує узгодженість і результативність взаємодії всіх елементів

системи економічної безпеки, її адаптацію до змін зовнішнього та внутрішнього середовища, а також ухвалення рішень щодо запобігання або нейтралізації загроз і мінімізації наслідків реалізації ризиків.

Реалізація процесу управління в системі економічної безпеки становить основну функцію підсистеми управління.

Вона охоплює сукупність процесів, структур і процедур, що організовують, координують і контролюють виконання заходів, передбачених системою економічної безпеки конкретного об'єкта, та забезпечують її стабільне функціонування.

До основних елементів підсистеми управління належать:

– організаційна структура, яка відображає розподіл повноважень і відповідальності між учасниками процесу забезпечення економічної безпеки;

– управлінські процеси (планування, організація, координація та контроль);

– аналіз і оцінювання викликів і загроз, а також ефективності реалізованих захисних заходів;

– контроль і аудит дотримання регламентів, процедур і результативності застосованих механізмів.

Перші два елементи формують інституційно-організаційну основу підсистеми управління економічною безпекою, тоді як наступні відображають її ключові функціональні напрями, пов'язані з ухваленням рішень щодо запровадження відповідних заходів і підвищення ефективності функціонування всієї системи, а також її адаптивності до змін середовища.

Окрім підсистеми управління, у структурі системи економічної безпеки доцільно виокремлювати підсистему забезпечення, яка відповідає за практичну реалізацію безпекових заходів і підтримання стабільності об'єкта безпеки. Підсистема забезпечення являє собою сукупність методів, інструментів і процедур, спрямованих на захист економічних інтересів та реалізацію рішень, ухвалених у межах підсистеми управління.

До основних елементів підсистеми забезпечення належать:

– конкретні заходи безпеки, зокрема дії та процедури, спрямовані на захист економічних інтересів;

– засоби й технології реалізації безпекових заходів (системи моніторингу, контролю, обліку та аналізу);

– правила, стандарти та регламенти, дотримання яких забезпечує попередження, нейтралізацію загроз або мінімізацію наслідків їх реалізації.

З організаційної точки зору підсистема управління формується на всіх рівнях системи економічної безпеки, тоді як підсистема забезпечення відповідає її нижньому, операційному рівню.

При цьому підсистема управління створює стратегічні та організаційні передумови функціонування підсистеми забезпечення, визначаючи логіку, пріоритети та параметри практичних дій у сфері економічної безпеки.

Висновки. Запропонована інституційно-ієрархічна модель економічної безпеки дозволяє інтегрувати доктринальні засади, концептуально-методологічні підходи, стратегічні орієнтири, тактичні рішення та оперативні механізми у єдину логічно узгоджену конструкцію, здатну забезпечити результативне стратегічне управління в умовах трансформаційної економіки. Обґрунтовано, що ефективність функціонування системи економічної безпеки визначається не лише наявністю формалізованих стратегічних документів, а передусім узгодженістю управлінської підсистеми та підсистеми забезпечення, їх адаптивністю до змін зовнішнього і внутрішнього середовища та здатністю інтегрувати фінансові, інституційні й цифрові інструменти реагування на сучасні виклики. Реалізація такої моделі створює передумови для підвищення економічної стійкості держави, зниження системних ризиків і формування цілісної архітектури стратегічного управління економічною безпекою в умовах кризових і посткризових трансформацій.

Література:

1. Гудзь Ю., Шостаковська А., Майстренко Ю., Козинець А. Фінансові інструменти забезпечення економіко-екологічної безпеки підприємств. *Сталий розвиток економіки.* 2025. № 5 (56). С. 87–92. DOI: https://doi.org/10.32782/2308-1988/2025-56-12.

2. Пузирьова П. В. Механізм забезпечення економічної безпеки у сфері сталого розвитку фінансової системи держави в умовах цифрової економіки та глобалізаційних змін. *Актуальні проблеми економіки.* 2025. № 1 (283). С. 189–204.

3. Прокопенко Н. С., Ґудзь О. Є., Тимошенко А. О. Вплив фіскальної політики на розвиток соціальної сфери в Україні в євроінтеграційних умовах. *Економіка і управління.* 2018. № 3. С. 23–33.

4. Bobro N., Vasylieva N., Suvorova S., Golovina O., Hulinchuk R. Effectiveness of digital integration in the economy and society amid ongoing economic transformation. *International Journal of Organizational Leadership.* 2025. Vol. 14 (First Special Issue 2025). P. 145–158. DOI: https://doi.org/10.33844/ijol.2025.60469.

5. Тимошенко Ю. О. Цифрові фінансові технології у структурі банківської системи України. *Наукові перспективи.* 2025. № 10 (64). С. 657–669. DOI: https://doi.org/10.52058/2708-7530-2025-10(64)-657-669.

6. Bobro N., Lisova R., Parfentieva O., Dmytrovska V., Kyrylenko S. Digital transformation for cost optimisation and sustainable business operations. *European Journal of Sustainable Development.* 2025. Vol. 14, no. 2. P. 158. DOI: https://doi.org/10.14207/ejsd.2025.v14n2p158.

7. Тимошенко А. О. Фіскальна політика України: реалії сьогодення і потреби суспільства в умовах ведення бізнесу на міжнародних ринках. *Економіка. Менеджмент. Бізнес.* 2017. № 3. С. 77–85.

8. Прокопенко Н. С., Фененко П. О., Тимошенко А. О. Оподаткування крипто-валютного бізнесу: реалії і перспективи. URL: http://www.investplan.com.ua/pdf/7_2018/3.pdf (дата звернення: 21.10.2025).

9. Гук О., Федевич Л., Ливдар М., Бушовська Л., Близнюк А. Оцінювання ефективності державної політики розвитку малого й середнього бізнесу: фінансовий аспект. *Financial and Credit Activity: Problems of Theory and Practice.* 2024. № 1 (54). С. 174–187. DOI: https://doi.org/10.55643/fcaptp.1.54.2024.4265.

10. Тимошенко Ю. О. Економічна стійкість держави в умовах кризових викликів. *Modern Science: Research, Economy and Innovation.* Collection of Scientific Papers with

Proceedings of the 3rd International Scientific and Practical Conference. International Scientific Unity. October 22–24, 2025. Zagreb, Croatia. P. 71–74. DOI: https://doi.org/10.70286/isu-22.10.2025.002.

11. Національний банк України. Оновлена Стратегія розвитку фінансового сектору від 11 серпня 2025 р. Київ, 2025. URL: https://bank.gov.ua/admin_uploads/article/Strategy_finsector_NBU.pdf?v=16 (дата звернення: 28.01.2026).

12. Про Доктрину інформаційної безпеки України : Указ Президента України від 15 лютого 2017 р. № 47/2017 / Президент України. База даних «Законодавство України». URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/47/2017#Text (дата звернення: 22.08.2023).

13. Проєкт Доктрини економічної безпеки України / Фонд підтримки економічної безпеки України. URL: http://economyfund.org.ua/ (дата звернення: 01.02.2026).

14. Концепція забезпечення національної системи стійкості : Указ Президента України від 27 вересня 2021 р. № 479/2021 / Президент України. База даних «Законодавство України». URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/479/2021#n11 (дата звернення: 01.02.2026).

15. Про затвердження Методичних рекомендацій щодо розрахунку рівня економічної безпеки України : наказ Міністерства економічного розвитку і торгівлі України від 29 жовтня 2013 р. № 1277. База даних «Законодавство України». URL: https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v1277731-13#Text (дата звернення: 01.02.2026).

References:

1. Natsionalnyi bank Ukrainy (2025) Onovlena Stratehiia rozvytku finansovoho sektoru vid 11 serp. 2025 r. [Updated Strategy for the development of the financial sector of 11 August 2025]. Available at: https://bank.gov.ua/admin_uploads/article/Strategy_finsector_NBU.pdf?v=16 (accessed 28 January 2026).

2. Hudz Yu., Shostakovska A., Maistrenko Yu., Kozynez A. (2025) Finansovi instrumenty zabezpechennia ekonomiko-ekolohichnoi bezpeky pidpryiemstv [Financial instruments for ensuring economic and ecological security of enterprises]. *Stalyi rozvytok ekonomiky* [*Sustainable Development of Economy*], no. 5 (56), pp. 87–92. DOI: https://doi.org/10.32782/2308-1988/2025-56-12.

3. Puzyrova P. V. (2025) Mekhanizm zabezpechennia ekonomichnoi bezpeky u sferi staloho rozvytku finansovoi systemy derzhavy v umovakh tsyfrovoi ekonomiky ta hlobalizatsiinykh zmin [Mechanism for ensuring economic security in the sphere of sustainable development of the state's financial system under digital economy and globalization]. *Aktualni problemy ekonomiky* [*Actual Problems of Economy*], no. 1 (283), pp. 189–204.

4. Prokopenko N. S., Hudz O. Ye., Tymoshenko A. O. (2018) Vplyv fiskalnoi polityky na rozvytok sotsialnoi sfery v Ukraini v ievrointehratsiinykh umovakh [Influence of fiscal policy on the development of the social sphere in Ukraine under European integration conditions]. *Ekonomika i upravlinnia* [*Economy and Management*], no. 3, pp. 23–33.

5. Bobro N., Vasylieva N., Suvorova S., Golovina O., Hulinchuk R. (2025) Effectiveness of digital integration in the economy and society amid ongoing economic transformation. *International Journal of Organizational Leadership*, vol. 14 (First Special Issue 2025), pp. 145–158. DOI: https://doi.org/10.33844/ijol.2025.60469.

6. Tymoshenko Yu. O. (2025) Tsyfrovi finansovi tekhnolohii u strukturi bankivskoi systemy Ukrainy [Digital financial technologies in the structure of the banking system of Ukraine]. *Naukovi perspektyvy* [*Scientific Perspectives*], no. 10 (64), pp. 657–669. DOI: https://doi.org/10.52058/2708-7530-2025-10(64)-657-669.

7. Bobro N., Lisova R., Parfentieva O., Dmytrovska V., Kyrylenko S. (2025) Digital transformation for cost optimisation and sustainable business operations. *European Journal of Sustainable Development*, vol. 14, no. 2, p. 158. DOI: https://doi.org/10.14207/ejsd.2025.v14n2p158.

8. Tymoshenko A. O. (2017) Fiskalna polityka Ukrainy: realii sohodennia i potreby suspilstva v umovakh vedennia biznesu na mizhnarodnykh rynkakh [Ukraine's fiscal policy: current realities and societal needs in doing business on international markets]. *Ekonomika. Menedzhment. Biznes* [*Economics. Management. Business*], no. 3, pp. 77–85.

9. Prokopenko N. S., Fenenko P. O., Tymoshenko A. O. (2018) Opodatkuvannia kryptovaliutnoho biznesu: realii i perspektyvy [Taxation of cryptocurrency business: realities and prospects]. Available at: http://www.investplan.com.ua/pdf/7_2018/3.pdf (accessed 21 October 2025).

10. Huk O., Fedevych L., Lyvdar M., Bushovska L., Blyzniuk A. (2024) Otsiniuvannia efektyvnosti derzhavnoi polityky rozvytku maloho y serednoho biznesu: finansovyi aspekt [Evaluation of the effectiveness of state policy for small and medium-sized business development: financial aspect]. *Financial and Credit Activity: Problems of Theory and Practice*, no. 1 (54), pp. 174–187. DOI: https://doi.org/10.55643/fcaptp.1.54.2024.4265.

11. Tymoshenko Yu. O. (2025) Ekonomichna stiikist derzhavy v umovakh kryzovykh vyklykiv [Economic stability of the state under crisis challenges]. *Modern Science: Research, Economy and Innovation. Collection of Scientific Papers with Proceedings of the 3rd International Scientific and Practical Conference.* International Scientific Unity (22–24 October 2025, Zagreb, Croatia), pp. 71–74. DOI: https://doi.org/10.70286/isu-22.10.2025.002.

12. President of Ukraine (2017) Doktryna informatsiinoi bezpeky Ukrainy [Doctrine of Information Security of Ukraine]. Decree of the President of Ukraine No. 47/2017, February 15. Available at: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/47/2017#Text (accessed 22 August 2023).

13. Economic Security Support Fund of Ukraine (2026) Proiekt Doktryny ekonomichnoi bezpeky Ukrainy [Draft Doctrine of Economic Security of Ukraine]. Available at: http://economyfund.org.ua/ (accessed 01 February 2026).

14. President of Ukraine (2021) Kontseptsiia zabezpechennia natsionalnoi systemy stiikosti [Concept of Ensuring the National Resilience System]. Decree of the President of Ukraine No. 479/2021, September 27. Available at: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/479/2021#n11 (accessed 01 February 2026).

15. Ministry of Economic Development and Trade of Ukraine (2013) Metodychni rekomendatsii shchodo rozrakhunku rivnia ekonomichnoi bezpeky Ukrainy [Methodological Recommendations for Calculating the Level of Economic Security of Ukraine]. Order No. 1277, October 29. Available at: https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v1277731-13#Text (accessed 01 February 2026).